

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka kviečia į virtualią parodą „Lietuvių išeivijos žiniasklaidos lūžiai po 1990 m.“

Pasaulio lietuvių vienybės dienos proga Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka pakvietė pasidomėti lietuvių išeivijos žiniasklaida – skaitytojams Lietuvoje ir visame pasaulyje pristatoma nauja virtuali paroda „Lietuvių išeivijos žiniasklaidos lūžiai po 1990 m.“ Žodis „išeivis“ parodoje vartojamas plačiausia prasme: išeivis – kas iškeliavęs į kitą valstybę gyventi.

Į septynis skyrius suskirstyta virtuali paroda pirmiausia pakviečia susipažinti su laikraščiais bei žurnalais iš Europos, JAV, Pietų Amerikos, Kanados ir Australijos (pasakojimai apie pastarųjų dviejų šalių spaudą sujungti į vieną skyrių). Be galo gausi ir įvairi JAV lietuvių periodinė spauda būtų verta atskiros parodos: tarkime, 1909 m. įkurtas „Draugas“ yra seniausias be pertraukų einantis lietuviškas laikraštis visame pasaulyje. JAV lietuvių spaudos aktualijos paliečiamos ir skyriuje, kuriame apžvelgiama į nepriklausomybę atkūrusią Lietuvą tolimesniam leidimui „perkelta“ lietuvių išeivijos spauda (iš viso 11 leidinių: „Pasaulio lietuvis“, „Aidai“, „Akiračiai“, „Ateitis“ ir kt.). Atskiro dėmesio parodoje sulaukia ir užsienio lietuvių radijo bei televizijos laidos: nuo 1932 m. Čikagoje (JAV) įkurto ir naujo tūkstantmečio sulaukusio „Margučio“ radijo iki šiuolaikinių tinklalaidžių interneto platformose. Tendencija keltis į virtualią erdvę detaliau apmąstoma paskutiniame parodos skyriuje: čia pristatomos lietuvių bendruomenių užsienio šalyse interneto svetainės, Vokietijoje veikiančios Vasario 16-osios gimnazijos svetainė, JAV rengiamas internetinis laikraštis išeivijos jaunimui „Laikai vaikams“ ir kt.

Kaip dabar dažnai kartojama, krizė – tai ir galimybė. Prie parodos pradėjusios dirbti per karantiną, autorės į ją pažvelgė kiek kitu kampu. Darbuojantis iš namų teko kliautis savo sukauptomis žiniomis, patirtimi, intuicija ir internete prieinamais šaltiniais (laimei, nemenka dalis leidinių suskaitmeninta ir pateikiama internete, pavyzdžiui, portale epaveldas.lt). Svarbiausia – ieškoti kontaktų ir klausinėti. Taip užmegzti ir atnaujinti ryšiai su leidinių redaktorais, bibliotekos fondai papildyti trūkstamais leidinių numeriais. Skirta laiko pagalvoti, ką reiškia minėtasis užsienio lietuvių komunikacijos persikėlimas į virtualią erdvę.

Į parodą pateko tik menka užsienyje egzistuojančios lietuviškos žiniasklaidos dalis. Skaitytojas čia ras ne kruopščiai surinktą bibliografiją, o štrichus bei pavyzdžius, kurie leis susidaryti gyvybingos ir – svarbiausia – pokyčiams atviros žiniasklaidos svetur paveikslą. Vien periodinių leidinių anglų kalba po 1990 m. ėjo daugiau nei pusšimtis (remiantis Nacionalinės bibliotekos turimais duomenimis). Už Lietuvos ribų prieš 30 metų virė ir iki šiol tebeverda aktyvus lietuviškas gyvenimas, kurio natūrali dalis yra žiniasklaida.

Parodos idėjos autorė – Pasaulio lietuvių bendruomenės Kultūros komiteto pirmininkė Jūratė Caspersen. Parodą parengė Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų departamento Lituanistikos skyriaus ir Adolfo Damušio demokratijos studijų centro darbuotojos.

Kviečiame į virtualią parodą:
<https://parodos.lnb.lt/exhibits/show/iseivijos-ziniasklaidos-luziai>